

Handläggare:
Nils Edsmalm

Förslag till modell för ökad kvalitet i läkemedelsförskrivning bland privata specialister utan vårdavtal som ersätts enligt nationella taxan

Ärendet

Förvaltningen presenterar i enlighet med SLL:s läkemedelsstrategi 2008-2010 och uppdrag i HSN:s budget för 2009, förslag till modell för ökad kvalitet i läkemedelsförskrivningen bland privata specialister utan vårdavtal som ersätts enligt nationella taxan.

Ärendet har beretts av Hälso- och sjukvårdsnämndens Läkemedelsgrupp den 3 november 2009.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att godkänna förvaltningens förslag till modell för ökad kvalitet i läkemedelsförskrivning bland privata specialister utan vårdavtal som ersätts enligt nationella taxan.

Förvaltningens synpunkter

Bakgrund

Den 10 juni 2008 fastställde landstingsfullmäktige SLL:s läkemedelsstrategi för 2008-2010. Denna omfattar bland annat införande av kostnadsansvar för läkemedel i öppen vård för vårdgivare med vårdavtal. För privata specialister vars verksamhet ersätts enligt den så kallade nationella taxan anger strategin att möjligheten ska prövas att på frivillig grund och med positiva incitament höja kvaliteten i förskrivningen och följsamheten till Kloka listan.

I HSN:s budget för 2009 återkom detta i form av uppdrag till förvaltningen att utreda möjligheten till ökad kvalitet i förskrivningen hos privata specialister. Det ska ske inom befintligt regelverk och via positiva incitament.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Privata specialister som ersätts enligt nationella taxan verkar enligt lagen om läkarvårdsersättning, LOL, 1993:1651. Lagstiftningen medger inte påverkan på förskrivningen genom ekonomiska incitament.

Frågan om positiva incitament för privata specialister var aktuell redan före den nya läkemedelsstrategin antogs. I maj 2008 genomfördes på förvaltningens initiativ en workshop med deltagande från Västra Götalandsregionen, Region Skåne och Sveriges Privatläkarförening där frågan initialt genomlystes.

Under senhösten 2008 bildades en delprojektgrupp med representanter från HSN-förvaltningen och Läke-medelscentrum inom ramen för KÖL-projektet (kostnadsansvar för öppenvårdsläkemedel). Projektgruppens uppdrag har varit att i enlighet med läkemedelstrategin hitta en modell som på frivillig grund och med positiva incitament kan höja kvaliteten i förskrivningen och följsamheten till Kloka listan i målgruppen.

För närvarande utreds etableringsformen med nationella taxan på nationell nivå, "Patientens rätt i vården S 2007:07". Det är sannolikt att etableringsformen på sikt kommer att fasas ut och ersättas av ett annat system.

Målgruppen

Antal privata specialister utan vårdavtal fördelade per specialitetsområde, oktober 2009

• Allmänmedicin	122
• Anestesi och intensivvård	8
• Barnsjukdomar	9
• Hud och könssjukdomar	9
• Invärtesmedicin	52
• Opererande specialitet	54
• Obstetrik och Gynekologi	35
• Psykiatriska sjukdomar	113
• Ögonsjukdomar	9
• Öron-, Näsa och Hals	12
• Onkologi	0
• Neurologi	3
• Övriga	3
• Totalt	429

Målgruppens läkemedelsförskrivning

Det är sedan tidigare känt att målgruppen generellt har lägre följsamhet till Kloka Listan jämfört med övriga verksamheter inom SLL. Följsamheten varierar dock mellan förskrivarna och mellan olika specialitetsgrupper. Följsamheten bör vara högre för specialister inom allmänmedicin eftersom Kloka Listan i högre utsträckning är tillämplig för denna grupp.

Landstingets nuvarande aktiviteter riktade till privata specialister

Redan idag erbjuder läkemedelskommittéorganisationen privata specialist-er samma utbildningsaktiviteter som övriga vårdgivare.

Sedan några år tillbaka har Norra Stockholms läkemedelskommitté drivit ett projekt i syfte att öka kontakten mellan Läkemedelscentrum och privata specialister. Fokus i Läkemedelscentrums arbete har bland annat legat på målgruppsanalys, att analysera förskrivningen och söka upp förskrivare med låg följsamhet till Kloka Listan och Läksaks rekommendationer. De som kontaktats har främst varit privata specialister på taxan men även specialister med vårdavtal.

Förslag till kvalitetsmodell

Förslaget är att målgruppen erbjuds deltagande i en kvalitetsmodell omfattande aktiviteter inom fyra områden. För varje område har mätbara effektmål satts upp för att möjliggöra uppföljning av modellen.

Delområde 1: Analys av den egna förskrivningsstatistiken och öppna jämförelser

Effektmål

- Antalet privata specialister som använder den webbaserade *Läkemedelsuppföljningen* på SLL:s uppföljningsportal ska öka.

Åtgärder

Möjligheten att erhålla lösenord och tillgång till *Läkemedelsuppföljningen* på SLL uppföljningsportal underlättas och insatser genomförs för att göra tjänsten mer känd. Introduktion och stöd vid användning av tjänsten tillhandahålls. HSN-förvaltningen och Läkemedelscentrum ansvarar för samordning och genomförande av informationsinsatser och stöd till målgruppen.

Efter medgivande från vårdgivarna kan resultaten och rapporter för följsamheten till Kloka Listan och Läksaks Kloka Råd redovisas i öppna jämförelser.

Delområde 2: Uppsökande verksamhet

Effektmål

- Antalet privata specialister som tar emot evidensbaserad fortbildung på arbetsplatsen från Läkemedelscentrums uppsökande verksamhet ska öka.

Åtgärder

Läkemedelscentrum intensifierar och utökar sitt arbete med fortbildung om evidensbaserade läkemedel, Kloka Listan, Kloka Råd, analys av läkemedelsstatistik med mera. Ökat stöd ges för att de privata specialisterna ska få ökad kunskap om sin egen läkemedelsförskrivning i förhållande till rekommendationer och hur andra kollegor förskriver läkemedel. Genom direkta möten på arbetsplatsen hos privata specialister av apotekare och i vissa fall även av informationsläkare ska en pedagogisk, trovärdig och företagsoberoende kommunikation leda till ökad kvalitet i läkemedelsförskrivningen.

Delområde 3 : Fortbildung

Effektmål

- Antalet privata specialister som deltar i Läksaks, Läksaks expertgruppers och läkemedelskommittéernas fortbildningsaktiviteter ska öka.

Åtgärder

De av Läksak, Läksaks expertgrupper och läkemedelskommittéerna arrangerade fortbildningarna ska utvecklas för att öka attraktionen så att fler privata specialister deltar. Ökat fokus läggs på nya former för fortbildung - kollegiala nätverk - där specialister inom samma ämnesområden kan utbyta erfarenheter, diskutera och ge läkaren stöd för ökad kvalitet i läkemedelsbehandlingen. Med stöd av informationsläkarna och apotekarna ska relationen med de privata specialisterna breddas och fördjupas.

Delområde 4: Kvalitetsbokslut

Effektmål

- Antalet privata specialister som årligen lämnar in kvalitetsbokslut ska öka.

Åtgärder

Målgruppen uppmuntras att lämna in kvalitetsbokslut till förvaltningen. Kvalitetsbokslut som lämnas in och sammanställs är ett sätt att driva kvalitetsutvecklingen framåt inom läkemedelsområdet. Samtidigt utgör sammanställningarna underlag för viktiga jämförelser. Resultaten från kvalitetsboksluten kan även ge läkemedelskommittéorganisationen och LäkeMedelscentrum underlag för sin uppsökande verksamhet. SLL har sedan några år använt kvalitetsbokslut för läkemedel och utvärderat desamma. Resultaten är hittills goda. Storstockholms Privatläkarförening har i samarbete med HSN-förvaltningen tagit fram en enklare modell för kvalitetsbokslut för läkemedel inom KVALPRAK AB.¹

Efter medgivande från vårdgivarna kan resultaten från kvalitetsboksluten liksom följsamheten till Kloka Listan och Läksaks Kloka Råd redovisas i öppna jämförelser.

Synpunkter från Storstockholms privatläkarförening, S-SPLF

Storstockholms Privatläkarförening, S-SPLF, är positiva till förslaget och framhåller att de vill samarbeta när det gäller att förmedla information till sina medlemmar.

Genomförande

Erbjudande om deltagande och information om de olika aktiviteterna i modellen kommer att skickas ut till målgruppen under första delen av 2010 när arbetet med landstingets nya uppföljningsportal för läkemedelsstatistik slutförts.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning av kvalitetsmodellen sker årligen i samband med årsbokslut. Utvärdering kommer att ske i samverkan med LäkeMedelscentrum och

¹ KVALPRAK AB bildades 1997 och är ett företag som utvecklar kvalitetssäkringsprogram för läkare. KVALPRAK har idag över 500 medlemmar i Sverige.

Stockholms Privatläkarförening. Uppföljning av modellen kommer även att redovisas i samband med uppföljningen av huvudprojektet KÖL i januari 2011.

Ekonomiska konsekvenser

Ökad kvalitet i läkemedelsförskrivningen och ökad följsamhet till Kloka listan hos målgruppen kan innebära minskade kostnader. De ekonomiska konsekvenserna är dock svåra att bedöma i ett tidigt skede.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Beslutet beräknas medföra oförändrade konsekvenser för jämställd och jämlik vård.

Patientsäkerhet

Beslutet beräknas medföra förbättrad patientsäkerhet då Kloka Listan och Läksaks Kloka Råd utgår från kvalitetssäkrade och evidensbaserade läkemedel.

Miljökonsekvenser av beslutet

Ökad kvalitets- och kostnadsmedvetenhet bör leda till dels en mer eftertänksam förskrivning vilket innebär färre kassationer, dels en ökad följsamhet till Kloka Listan, vars läkemedel är utvalda med beaktande av läkemedels miljöpåverkan.

Catarina Andersson Forsman

Kitty Kook Wennberg